

การอภิปรายผลการวิจัย สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำในจังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีสอนแบบปกติ 2) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทกับวิธีสอนแบบปกติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 2 ข้อ คือ

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีสอนแบบปกติ จะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท จะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร จำนวน 60 คน โดยพิจารณาจากคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการทดลองที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 แล้วสุ่มเพื่อจัดนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวนกลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ 1) บทอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 20 เรื่อง 2) แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 2 ฉบับ ๆ ละ 30 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง และ 3) แผนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 40 แผน โดยจัดทำเป็น 2 ชุด คือ ชุดแผนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนบทบาท จำนวน 20 แผน และชุดแผนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษแบบปกติ จำนวน 20 แผน ผู้วิจัยดำเนินการสอนการอ่านภาษาอังกฤษทั้งสองกลุ่มด้วยตนเอง เป็นเวลา 20 คาบ ๆ ละ 50 นาที โดยกลุ่มทดลองที่ 1

เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนบทบาท และกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบปกติ จากนั้นจึงทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลอง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชุมพร ที่มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำ กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีสอนแบบปกติ มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชุมพร ที่มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำ กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีสอนแบบปกติ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีสอนแบบปกติ มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคลลี และคณะ (Kelly, et al., 1984) ที่พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท และกลุ่มควบคุมที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบปกติ มีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และยังคงอยู่อีก 8 สัปดาห์ และสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ เขียมจิต บุรณโกศา (2534 : 102) ที่พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎีอภิปัญญา และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณามลการวิจัยดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยอธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดผลเช่นนี้ได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนบทบาท สูงกว่าก่อนการทดลองนั้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการเรียนการสอนของวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดหรือองค์ประกอบสำคัญ อันประกอบด้วย คำนิยาม ความสำคัญและวิธีการใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่างก่อนในขั้นแรก หลังจากนั้นจึงเป็นขั้นของการฝึกปฏิบัติเพื่อนำกลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่างไปใช้ในการอ่านจริงได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีนิสัยรักการอ่าน อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพทางด้านการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายถึงรายละเอียดของวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทตามลำดับดังต่อไปนี้

1.1 ขั้นนำ

ขั้นนำเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการเรียนการสอนของวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท โดยเริ่มต้นจากการที่ครูกล่าวทักทายและพูดคุยกับนักเรียน เพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่จะเอื้อและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น จากนั้นครูผู้สอนก็จะกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยการใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น บัตรคำ รูปภาพ ของจริง และแบบจำลองต่าง ๆ และพยายามที่จะสำรวจความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับบทอ่าน เพื่อที่จะนำไปเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่า ครูควรจะกำหนดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทอ่านให้นักเรียนมากน้อยเพียงใด อีกทั้งยังช่วยในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด จากนั้นครูจะแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบเพื่อให้นักเรียนเรียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย ส่งผลทำให้นักเรียนตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนตลอดเวลา นอกจากนี้ครูยังมีการทบทวนและนำเสนอคำศัพท์สำคัญ สำนวนในการใช้ภาษา และโครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏในบทอ่าน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

1.2 ชั้นคำเป็นกิจกรรม

1.2.1 กิจกรรมก่อนการอ่าน

ครูจะอธิบายถึงองค์ประกอบที่สำคัญ อันได้แก่ ความหมาย ความสำคัญและวิธีการใช้ของกลวิธีการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน (Clarifying) กลวิธีการสรุปความ (Summarizing) กลวิธีการพยากรณ์ (Predicting) และกลวิธีการตั้งคำถาม (Questioning) ให้นักเรียนเข้าใจโดยละเอียด จากนั้นจึงแสดงแบบอย่างการใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่างให้นักเรียนเห็นอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยการพูดอธิบายถึงวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการคิดอย่างละเอียด

1.2.2 กิจกรรมขณะอ่าน

ครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนบทบาท ซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน จึงกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Center) กล่าวคือ นักเรียนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยการหมุนเวียนกันเพื่อรับบทบาทครู หลังจากได้ดูการสาธิตจากครูแล้วจุดนี้ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น จึงยอมส่งผลทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านสูงขึ้น อีกทั้งการที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบกับครูมีการใช้การเสริมแรง โดยการกล่าวชมเชยหรือให้กำลังใจต่อการแสดงความคิดเห็นใด ๆ ของนักเรียน ย่อมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ซึ่งมีความสามารถในการอ่านไม่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการจะกระทำพฤติกรรมที่ครูคาดหวัง เนื่องจากนักเรียนเห็นว่าเพื่อนทำได้ตนก็ย่อมต้องทำได้เช่นกัน รวมทั้งนักเรียนยังได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดของกันและกัน ในการอภิปรายความหมายของบทอ่าน ผ่านการใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่าง ทำให้นักเรียนทราบวิธีการคิดของกันและกัน และเห็นว่าการใช้กลวิธีการอ่านนั้นไม่ใช่สิ่งที่ยากสำหรับตน

นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องฝึกปฏิบัติการใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่างในการอ่านบทอ่าน ซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตจริงได้ ได้แก่ บทความจากหนังสือพิมพ์ ตำรา นิตยสาร โฆษณา ป้ายประกาศ นิตาน เรื่องเล่า และเรื่องสั้น และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องการใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่าง อีกทั้งยังอยู่ในความสนใจของนักเรียน จึงยอมส่งผลให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่างในการอ่าน และมีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่สูงขึ้น เนื่องจากได้ตระหนักถึงคุณค่า ประโยชน์ หรือความหมายของกลวิธีการอ่าน ทั้งสี่ที่มีต่อการอ่านของตนเอง

1.2.3 กิจกรรมหลังการอ่าน

นักเรียนอ่านบทอ่านแล้วตอบคำถามวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้เห็นถึงความสำคัญหรือประโยชน์ของกลวิธีการอ่านทั้งสองอย่าง ในการช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านได้จริง ๆ อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้มีการตรวจสอบความเข้าใจของตนเองว่ามีมากน้อยเพียงไร

1.3 ชั้นสรุป

ครูและนักเรียนมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและกลวิธีการอ่านที่ใช้

จากรายละเอียดที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นวิธีสอนที่สอนให้นักเรียนรู้จักใช้กลวิธีการอ่านที่มีประโยชน์สองอย่าง อันได้แก่ กลวิธีการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน (Clarifying) กลวิธีการสรุปความ (Summarizing) กลวิธีการพยากรณ์ (Predicting) และกลวิธีการตั้งคำถาม (Questioning) ในขณะอ่าน หรืออาจกล่าวได้ว่าวิธีสอนนี้สอนให้นักเรียนอ่านอย่างมีสติ กล่าวคือ นักเรียนมีการควบคุมกระบวนการคิดในขณะอ่าน จึงทำให้การอ่านของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ โคลีย์ และ เดอปีนโต (Coley and Depinto, 1989) ที่ว่า วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทประกอบด้วยการสอนกลวิธีการอ่านสองอย่าง ซึ่งจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทอ่าน และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ พาลินซ์ซาร์ (Palincsar, 1987) ที่ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูว่า ครูควรนำวิธีสอนนี้ไปใช้ในการสอนนักเรียน เพราะวิธีสอนนี้ฝึกให้นักเรียนมีการอภิปรายโดยใช้กลวิธีการอ่านสี่ชนิด ได้แก่ กลวิธีการตั้งคำถาม กลวิธีการสรุปความ กลวิธีการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน และกลวิธีการพยากรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มอร์ (Moore, 1988) ที่ศึกษาพบว่า วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นวิธีสอนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคะแนนความเข้าใจในของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบว่า การสอนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบปกติก็คือว่าเป็นวิธีสอนการอ่านที่มีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง เนื่องด้วยนักเรียนมีความรู้สึกคุ้นเคยและเป็นกันเองกับครู เห็นได้จากการที่ครูมีการกล่าวทักทายและพูดคุยกับนักเรียนก่อน และนักเรียนได้รับกระตุ้นให้เกิดความสนใจและเอาใจใส่ต่อบทอ่าน ดังเกิดได้จากการที่ครูใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น รูปภาพ บัตรคำ บัตรประโยค แบบจำลอง และของจริง อีกทั้งครูยังมีการตรวจสอบและกำหนดพื้นความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งมีการนำเสนอคำศัพท์ สำนวนในการใช้ภาษา และโครงสร้างไวยากรณ์ให้กับนักเรียนก่อน จึงย่อมจะส่งผลให้

นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านที่สูงขึ้นได้ เพราะการที่นักเรียนสนใจในบทอ่าน มีพื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน รู้และเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทอ่านอย่างถูกต้อง และรู้จักประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ย่อมช่วยให้การอ่านของนักเรียนประสบผลสำเร็จได้ อีกประการหนึ่ง การที่ครูเป็นผู้อธิบายความหมายของบทอ่านให้นักเรียน ย่อมช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้อย่างถูกต้อง และการที่ครูตั้งคำถามถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ก็ย่อมส่งผลให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย อีกทั้งการที่ครูให้คำชมเชยและให้ข้อมูลย้อนกลับต่อการตอบคำถามของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะพยายามทำความเข้าใจบทอ่านและตอบคำถามให้ถูกต้อง จึงสรุปได้ว่า การสอนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบปกติก็สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้เช่นกัน

2. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีสอนแบบปกติ

ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยที่นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัส และ มิลเบิร์น (Rush and Millburn, 1988) ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีแบบปกติ และนักเรียนกลุ่มควบคุม เนื่องจากนักเรียนที่เรียนการอ่านโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทจะได้รับการสอนและฝึกให้ใช้กลวิธีการอ่านสี่อย่าง ได้แก่ กลวิธีการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน (Clarifying) กลวิธีการสรุปความ (Summarizing) กลวิธีการพยากรณ์ (Predicting) และกลวิธีการตั้งคำถาม (Questioning) อีกทั้งนักเรียนยังต้องหมุนเวียนกันรับบทบาทครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟรานเซส และ เอ็คคาร์ท (Frances and Eckart, 1992) ที่ศึกษาอิทธิพลของการใช้วิธีสอนการอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาท (Reciprocal Teaching) แล้วพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีความเข้าใจ

ใจในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชี่ยมจิต บุรณโกคา (2534 : 102) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎี อภิปัญญาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการ อ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พาลินซ์ซาร์ (Pallincsar, 1982 quoted in Duffy, et al., 1984 : 252-265), กิลรอย และ มอร์ (Gillroy and Moore, 1988) และ ลีซินชุก และคณะ (Lysynchuk, et al., 1990) ที่พบว่า วิธี สอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีผลทำให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนสูงขึ้นได้

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยสามารถอธิบายถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้ ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษ แบบแลกเปลี่ยนบทบาทสูงกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบปกติ ดังต่อไปนี้

นักเรียนกลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีความเข้าใจใน การอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบปกตินั้น เนื่องจาก นักเรียนกลุ่มที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนบทบาท จะถูกสอนให้ใช้กลวิธีการอ่าน สี่อย่าง ได้แก่ การตั้งคำถาม (Questioning) การสรุปความ (Summarizing) การพยากรณ์ (Predicting) และการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน (Clarifying) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ทางอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) อันจะช่วยให้ผู้อ่านมีการควบคุมความเข้าใจของตนเอง (Compre- hension Monitoring) ตลอดเวลาในขณะที่อ่าน และย่อมส่งผลต่อความเข้าใจความหมายของ สิ่งที่อ่านด้วย เนื่องจากการทำนาย (Predicting) จะช่วยกระตุ้นความสนใจและความคิดของ นักเรียน และทำให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ส่วนการตั้งคำถาม (Questioning) ในขณะ อ่านนั้นจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิด การหาเหตุผล และการใช้วิจารณญาณ และทำให้นักเรียนมี เป้าหมายและจุดประสงค์การอ่านที่ชัดเจน เช่นเดียวกับการสรุปความ (Summarizing) ที่จะช่วย ให้นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากต้องค้นหาและถ่าย ทอดข้อมูลที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนในสิ่งที่ เป็นอุปสรรคในการอ่าน (Clarifying) ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้อ่านที่มี ปัญหาในการอ่าน ในการจะแก้ปัญหานั้นหรือขจัดอุปสรรคหรือสาเหตุของการไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน และส่งผลทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทอ่านยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของวิธี สอนนี้เกิดจากการที่นักเรียนได้รับการสอนและฝึกใช้กลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่างโดยตรง และการเปิด โอกาสให้นักเรียนหมุนเวียนกันรับบทบาทครู ในการอภิปรายถึงความหมายของสิ่งที่อ่านผ่าน

การใช้กลยุทธ์การอ่าน จึงส่งผลทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม และเห็นประโยชน์ของการใช้กลยุทธ์การอ่าน ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่อ่าน อีกประการหนึ่ง การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทใช้ครู และเพื่อนนักเรียนที่มีความสามารถในระดับเดียวกันเป็นตัวแบบในการแสดงแบบอย่างการใช้กลยุทธ์การอ่านในสภาพการณ์ที่เป็นธรรมชาติ ครูมีการอธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดและยกตัวอย่างประกอบ มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และมีการให้คำชมเชยและข้อมูลย้อนกลับต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียน จึงยอมทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมการใช้กลยุทธ์การอ่านทั้งสี่อย่างสูงขึ้น

จากรายละเอียดที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างแท้จริง เนื่องจากจากวิธีสอนนี้ สอนให้นักเรียนรู้จักควบคุมกระบวนการคิดของตนในขณะที่อ่าน โดยการใช้กลยุทธ์การอ่านที่มีประสิทธิภาพ ดังเห็นได้จากการที่คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิลรอย และ มอร์ (Gilroy and Moore, 1988) ที่ศึกษาพบว่า การสอนกิจกรรมการเขียนสี่อย่าง ได้แก่ การสรุปความ (Summarizing) การตั้งคำถาม (Questioning) การสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน (Clarifying) และการทำนาย (Predicting) ให้กับนักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านต่ำ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังคงอยู่หลังการทดลอง และสอดคล้องกับความเห็นของ โรเซ็นชาย และ เมสเตอร์ (Rosenshine and Melster, 1994) ที่ว่า วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นวิธีสอนที่สอนกลยุทธ์ทางปัญญา (Cognitive Strategies) ให้กับนักเรียนโดยตรง ซึ่งจะส่งผลทำให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนสูงขึ้น และจากการรวบรวมผลการศึกษาเชิงปริมาณจำนวน 16 เรื่องของ โรเซ็นชาย และ เมสเตอร์ (Rosenshine and Melster, 1993) พบว่า วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทไปใช้

1.1 ครูควรมีการฝึกนักเรียนให้เกิดความรู้และเข้าใจวิธีการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนบทบาทอย่างน้อย 1 ครั้ง ก่อนจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ครูควรจัดเตรียมเอกสารประกอบการอธิบายของคําคำประกอบสำคัญ ของกลวิธีการอ่านทั้งสี่อย่าง เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ครูควรระลึกอยู่เสมอว่า การสอนการอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาทนี้ เป็นการสอนการคิดให้กับนักเรียน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดหรือวิธีการคิดของนักเรียนเป็นหลัก และจัดในลักษณะค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป

1.4 ครูควรสอนการอ่านภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำ โดยใช้วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทอย่างต่อเนื่อง เพราะสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทในวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษาเยอรมัน ภาษาเกาหลี ภาษาอาหรับ รวมทั้งภาษาไทย และสังคมศึกษา เป็นต้น เพื่อพิจารณาว่า วิธีสอนนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับวิชาเหล่านี้หรือไม่

2.2 ควรมีการศึกษาวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษปานกลางและสูง

2.3 ควรมีการศึกษาวิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทกับนักเรียนในทุกระดับชั้น

2.4 ควรมีการศึกษาว่า วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทจะส่งผลต่อความสนใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่